УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ТРЕТЬОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГОВОРУХА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ
УХВАЛА

15 листопада 2019р. Київ 7500/0/18-19

Член Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Говоруха В.І., попередньо вивчивши та перевіривши дисциплінарну скаргу представника кредитора – Товариства з обмеженою відповідальністю «МОЛБІЛД ГРУП» у судовій справі про банкрутство ТОВ «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ» адвоката Колесникова Олександра Анатолійовича стосовно судді Господарського суду Дніпропетровської області Владимиренка Ігора Вячеславовича,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 31 жовтня 2019 року надійшла дисциплінарна скарга представника кредитора – Товариства з обмеженою відповідальністю «МОЛБІЛД ГРУП» (далі – ТОВ «МОЛБІЛД ГРУП») адвоката Колесникова О.А. стосовно судді Господарського суду Дніпропетровської області Владимиренко І.В.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 31 жовтня 2019 року вищевказана дисциплінарна скарга за єдиним унікальним номером 1164/0/13-19 передана для попередньої перевірки члену Третьої дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Говорусі В.І.

Відповідно до статті 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням вимог цього Закону.

Пунктом 1 частини третьої статті 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарне провадження включає попереднє вивчення матеріалів, що мають ознаки вчинення суддею дисциплінарного проступку, та прийняття рішення про відкриття дисциплінарної справи або відмову у її відкритті.

Згідно з пунктами 1 та 2 частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону, та за наявності підстав, визначених пунктами 1–5 частини першої статті 44 цього Закону, – повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

За результатами вивчення та перевірки дисциплінарної скарги встановлено наступне.

У скарзі представник ТОВ «МОЛБІЛД ГРУП» адвокат Колесников О.А., стверджуючи про наявність у діях судді Владимиренка І.В. ознак дисциплінарного проступку, який може бути підставою дисциплінарної відповідальності, наводить наступне.

Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області від 03.09.2015 року порушено провадження у справі № про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ» (далі – ТОВ «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ»). Справу прийняв до свого провадження та в подальшому розглядав суддя Владимиренко І.В.

Постановою суду від 09.09.2015 року ТОВ «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ» визнано банкрутом; відкрита ліквідаційна процедура; ліквідатором призначений голова ліквідаційної комісії Кульбачевський О.І.

Ухвалою від 31.05.2016 року у справі затверджений реєстр вимог кредиторів.

Рішенням комітету кредиторів ТОВ «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ» оформленим протоколом № від 22.04.2019 року: визнано неналежним виконання Кульбачевським О.І. обов'язків ліквідатора ТОВ «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ» та вимог Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»; вирішено звернутись до Господарського суду Дніпропетровської області з клопотанням про припинення повноважень Кульбачевського О.І.; доручено голові комітету кредиторів ТОВ «МОЛБІЛД ГРУП» підготувати та подати до Господарського суду Дніпропетровської області клопотання про припинення повноважень ліквідатора ТОВ «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ» Кульбачевського О.І.

Головою комітету кредиторів подано відповідне клопотання № від 17.05.2019 року.

Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області від 11.09.2019 року у справі № клопотання (скарга) голови комітету кредиторів ТОВ «МОЛБІЛД ГРУП» № від 17.05.2019 року про припинення повноважень ліквідатора залишена без задоволення.

Не погоджуючись з рішенням суду, адвокат Колесников О.А. вважає, що суддя Владимиренко І.В. під час розгляду справи та винесення зазначеної ухвали грубо порушив норми матеріального та процесуального права, а саме вимоги: окремих статей Господарського процесуального та Податкового кодексів України; законів України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його

банкрутом»; а також положення постанови Пленуму Вищого Господарського суду України від 23.03.2012 року № 6 «Про судове рішення».

Крім того, на думку скаржника, суддя надав неправильну оцінку фактичних обставин та доказам у справі і дійшов хибних висновків про те, що ТОВ «МОЛБІЛД ГРУП» не підтвердило належними засобами доказування невиконання ліквідатором вимог комітету кредиторів із надання інформації про використання коштів боржника у ліквідаційній процедурі та відсутність в діях ліквідатора Кульбачевського О.І. порушень вимог Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом».

Адвокат Колесников О.А. стверджує в скарзі про упередженість судді Владимиренка І.В. який, на його переконання, прийняв сторону представника ліквідатора та обґрунтував рішення його суб'єктивною думкою, викладеною в запереченнях на клопотання ТОВ «МОЛБІЛД ГРУП» про припинення повноважень ліквідатора.

За таких обставин, скаржник вважає, що в діях судді Владимиренка І.В. наявні ознаки дисциплінарних проступків, передбачених підпунктами а,б,г пункту 1 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», а саме: незазначення в судовому рішенні мотивів відхилення аргументів ТОВ «МОЛБІЛД ГРУП» щодо систематичного невиконання ліквідатором численних вимог закону в частині обов'язку ведення податкового, бухгалтерського обліку, відновлення первинних документів, звітування перед комітетом кредиторів тощо; порушення засад рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом, змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; істотного порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило Кредитору реалізувати право на належний судовий розгляд клопотання про припинення повноважень ліквідатора.

У зв'язку з викладеним, адвокат Колесников О.А. просить притягнути суддю Владимиренка І.В. до дисциплінарної відповідальності.

Вища рада правосуддя згідно зі статтею 131 Конституції України, статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» не є органом правосуддя і до її повноважень не належить питання перевірки законності та обґрунтованості судових рішень.

Відповідно до статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються.

При здійсненні правосуддя судді незалежні і керуються верховенством права (частина перша статті 129 Конституції України).

Як вказано у пункті 5 Резолюції Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27 вересня 2007 року), відповідна дисциплінарна справа щодо судді може бути відкрита тільки у випадках, коли мала місце не гідна звання судді поведінка і її наслідки є такими серйозними і жахливими, що потребують накладання

дисциплінарних стягнень.

У пункті 22 Декларації щодо принципів незалежності судової влади, прийнятої Конференцією голів верховних судів країн Центральної та Східної Європи 14 жовтня 2015 року, вказано, що жоден суддя не повинен притягатися до дисциплінарної відповідальності чи звільнятися за винесені ним судові рішення, окрім як у разі грубої недбалості чи навмисного порушення закону.

Як вбачається з аналізу тексту скарги адвоката Колесникова О.А., основні її доводи фактично зводяться до незгоди з рішеннями, ухваленими суддею Владимиренком І.В.

Проте, тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Крім того, у відповіді на звернення Конституційного суду Республіки Молдова про надання експертного висновку (amicus curiae brief) стосовно статті 307 Кримінального кодексу Республіки Молдова Венеціанська комісія зазначила, що відповідальність за діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, повинна наставати виключно за умисне винесення незаконних рішень, вироків, ухвал і наказів. Причому форма вини повинна мати характер умислу («malice») або грубої необережності.

Згідно з європейськими стандартами «груба необережність» досягається у випадку, якщо: суддя при розгляді конкретної справи відступив від послідовності дій, якої зазвичай дотримується він або його колеги під час розгляду подібних справ (об'єктивна складова); суддя не мав вагомої особистої причини для таких дій (суб'єктивна складова).

Разом із тим судді не повинні притягатися до відповідальності за тлумачення на свій розсуд правової норми, що відрізняється від тлумачення цієї норми його колегами. Навіть якщо суддя у своєму рішенні свідомо розтлумачить норму закону протилежно до її тексту, початкового значення або наявних прецедентів застосування – головне, щоб це було зроблено відкрито і таке відхилення від попередньої практики забезпечувалося належною аргументацією.

Основним засобом правового захисту від помилок у судових рішеннях слугує оскарження цих рішень в порядку апеляційного та касаційного провадження.

Тому, щоб не підривати незалежність суддів, відповідальність внаслідок здійснення судових функцій повинна застосовуватись за найбільш серйозні порушення і не повинна застосовуватись при ненавмисних помилках. Інакше це становитиме загрозу як неупередженості, так і незалежності судової системи.

У Висновках № 3 (2002) та № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи зазначено, що є неприйнятною можливість притягнення судді до відповідальності за здійснення своїх обов'язків, крім випадку умисного правопорушення при здійсненні

судових функцій. Консультативна рада європейських суддів наголошує, що зміст конкретних судових рішень контролюється головним чином за допомогою процедур апеляції або перегляду рішень у національних судах та за допомогою права на звернення до Європейського суду з прав людини.

Що стосується питання оцінки вмотивованості судового рішення, як підстави дисциплінарної відповідальності, то необхідно враховувати наступне. Дисциплінарне провадження щодо судді має здійснюватися з урахуванням конституційного принципу незалежності суддівської діяльності, відповідно до якого дисциплінарне провадження не може бути спрямоване на оцінку судових рішень суддів, які можуть піддаватися критиці лише шляхом оскарження відповідно до закону.

У справі «Трофимчук проти України» Європейський суд з прав людини зазначив, що хоча пункт 1 статті 6 Конвенції зобов`язує суди обґрунтовувати свої рішення, це не можна розуміти як вимогу детально відповідати на кожен довід. Таким чином, питання, чи виконав суд свій обов`язок щодо подання обґрунтування, що випливає зі статті 6 Конвенції, може бути визначено тільки у контексті конкретних обставин справи.

Проте, Вища рада правосуддя не уповноважена оцінювати ані те, у який спосіб суддя використовує власний суддівський розсуд під час розгляду справи, ані те, яким чином він робить висновки з питань фактів і з питань права. До повноважень Ради не належить перегляд судових рішень (включаючи процесуальні рішення) і процесу їх ухвалення. Цю функцію зазвичай здійснює суд апеляційної інстанції.

Таким чином, відповідно до основоположного принципу судової незалежності, система оскарження – це, в принципі, єдиний шлях, яким може бути скасовано чи змінено судове рішення після того, як його було винесено, і єдиний спосіб, у який судді відповідатимуть за свої рішення, за винятком того, коли вони діють недобросовісно.

Під час перевірки встановлено, що ТОВ "МОЛБІЛД ГРУП" подало апеляційну скаргу на ухвалу Господарського суду Дніпропетровської області від 11.09.2019 року у справі № , в якій просить оскаржувану ухвалу скасувати в частині залишення без задоволення клопотання (скарги) голови комітету кредиторів ТОВ "МОЛБІЛД ГРУП" № від 17.05.2019 року про припинення повноважень ліквідатора та ухвалити в цій частині нове рішення, яким клопотання голови комітету кредиторів ТОВ "МОЛБІЛД ГРУП" № від 17.05.2019 про припинення повноважень ліквідатора задовольнити; визнати неналежним виконання Кульбачевським О.І. обов'язків ліквідатора ТОВ "ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ" та вимог Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом"; припинити повноваження ліквідатора ТОВ "ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ" Кульбачевського О.І.

За даними Єдиного державного реєстру судових рішень Центральний апеляційний господарський суд ухвалою від 15 жовтня 2019 року відкрив апеляційне провадження за апеляційною скаргою ТОВ "МОЛБІЛД ГРУП" на ухвалу Господарського суду Дніпропетровської області від 11.09.2019 року у

справі № . Розгляд апеляційної скарги призначено в судовому засіданні на 26.11.2019 року.

Таким чином, доводи скарги адвоката Колесникова О.А. щодо оцінки процесуальних дій судді Владимиренко І.В. під час розгляду справи № , а також законності прийнятого ним рішення, про що йдеться у скарзі, будуть предметом дослідження апеляційного суду, як того і потребує закон.

Що стосується неупередженість судді, то вона є ключовою характеристикою та головною ознакою судової влади. Крім того вона є основою судового процесу і вважається очевидним фактом. Презумпція неупередженості має значну вагу. Особа, яка заявляє про упередженість, повинна бути здатна довести реальну або очевидну відсутність неупередженості у судді. Але простої заяви недостатньо, необхідно навести достовірні докази. Особиста думка або незгода з рішеннями судді не є доказом упередженості. У будь-якому випадку, припущення щодо упередженості є правовим питанням, яке має бути винесене на розгляд суду. За виключенням надзвичайних обставин, заява про справжню або можливу упередженість не є питанням поведінки судді.

З аналізу тексту скарги вбачається, що всі її доводи будуються на суб'єктивної трактовки та оцінці адвокатом Колесниковим О.А. окремих норм законодавства, що регулюють спірні правовідносини у справі № та фактично зводяться до незгоди з прийнятим суддею Владимиренком І.В. судовим рішенням. Водночас, ці доводи скарги не містять відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді, передбаченого статтею 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують дисциплінарний проступок судді.

Частиною другою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості.

Відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді, посилань на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

За таких обставин дисциплінарна скарга адвоката Колесникова О.А. підлягає залишенню без розгляду та поверненню скаржнику на підставі пунктів 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 42 – 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу представника кредитора – Товариства з обмеженою відповідальністю «МОЛБІЛД ГРУП» адвоката Колесникова Олександра Анатолійовича стосовно судді Господарського суду Дніпропетровської області Владимиренка Ігора Вячеславовича залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Член Третьої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя **В.І. Говоруха**